

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

27 JANVIER 1954.

PROPOSITION DE LOI

tendant à modifier l'article 4, 2°, B, de la loi du 24 décembre 1903 sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.

PROPOSITION DE LOI

complétant les lois coordonnées relatives aux accidents du travail.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DU TRAVAIL
ET DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE (1),
PAR M. HUMBLET.

MESDAMES, MESSIEURS.

Votre Commission a examiné conjointement les deux propositions et a décidé de les grouper en un seul texte de loi.

1. La première proposition (n° 331 de 1951-1952), déposée par notre collègue, M. Deruelles, étend à l'enfant adopté le bénéfice de l'article 4, 2° B, de la loi sur la réparation des accidents du travail.

Cette extension est la suite logique et l'application de la loi du 22 mars 1940 sur l'adoption, qui a permis l'adoption des enfants mineurs.

Article premier.

Votre Commission s'est ralliée unanimement au principe, mais la complexité de la matière l'a amenée à établir un texte nouveau spécial qui rencontre les différentes hypothèses, parfois assez théoriques, à prévoir.

(1) Composition de la Commission : M. Heyman, président; MM. Bertrand, De Paepe, Mme De Riemaeker-Legot, MM. De Saeger, Humblet, Kofferschläger, Peeters (Lode), Scheere, Verbaanderd, Vergels, Verhamme, Willot. — Dedoyard, De Keuleneir, Delattre, Dieudonné, Mme Fontaine-Borguet, MM. Leburton, Major, Spinoy, Van Acker (Achille). — D'haeseleer, Van der Schueren.

Voir :

331 (1951-1952) et 415 (1952-1953) : Propositions de loi.

27 JANUARI 1954.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 4, 2°, B, der wet van 24 December 1903 op de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van de samengeordende wetten betreffende de arbeidsongevallen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE ARBEID
EN DE SOCIALE VOORZORG (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER HUMBLET.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Uw Commissie heeft beide voorstellen samen onderzocht en besloten ze in één enkele wettekst samen te voegen.

1. Het eerste voorstel (n° 331, 1951-1952), ingediend door onze collega, de heer Deruelles, maakt artikel 4, 2°, B, van de wet op de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen toepasselijk op het aangenomen kind.

Zulks is het logisch gevolg en de toepassing van de wet van 22 Maart 1940 op de aanneming, krachtens welke ook minderjarige kinderen mogen worden aangenomen.

Eerste artikel.

Uw Commissie was het eenparig eens met het beginsel, maar wegens de ingewikkelde aard van de stof achtte zij het nodig een nieuwe bijzondere tekst op te stellen, waarin rekening wordt gehouden met alle, soms vrij theoretische, gevallen die zich kunnen voordoen.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heer Heyman, voorzitter; de heren Bertrand, De Paepe, Mevr. De Riemaeker-Legot, de heren De Saeger, Humblet, Kofferschläger, Peeters (Lode), Scheere, Verbaanderd, Vergels, Verhamme, Willot. — Dedoyard, De Keuleneir, Delattre, Dieudonné, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Leburton, Major, Spinoy, Van Acker (Achille). — D'haeseleer, Van der Schueren.

Zie :

331 (1951-1952) en 415 (1952-1953) : Wetsvoorstellen.

Ce texte fera suite aux deux alinéas de l'article 4, 2° B actuel.

Votre Commission précise comme suit la portée des alinéas nouveaux :

1°. Pour bénéficier de la loi, l'enfant doit avoir été adopté avant l'accident. L'avant-dernier alinéa précise que c'est l'acte d'adoption qui doit être intervenu avant l'accident. L'homologation et la transcription de l'acte peuvent avoir lieu après. Elles sont, cela va de soi, nécessaires pour donner ouverture du droit.

2°. Le texte proposé envisage ensuite et règle quatre hypothèses :

- a) l'adoption du ou des enfants par une seule personne;
- b) l'adoption du ou des enfants par deux personnes;
- c) le cas des enfants adoptifs qui peuvent faire valoir des droits dans leur famille naturelle;
- d) le cas des enfants adoptifs en concours avec des enfants légitimes ou naturels de leurs parents adoptifs.

Développements :

- a) Adoption du ou des enfants par une seule personne.

Cette personne, père adoptif ou mère adoptive, décède par l'effet d'un accident du travail : l'enfant ou les enfants seront traités en orphelins de père et de mère. Ils toucheront donc la rente individuelle de 20 % avec maximum de 60 % pour l'ensemble. Cette solution est logique, car les enfants ont perdu leur seul soutien.

- b) Adoption du ou des enfants par deux personnes (nécessairement deux époux : voir art. 345 du Code civil).

Premier cas. — Un des adoptants décède par l'effet d'un accident du travail; l'autre adoptant est en vie : l'enfant ou les enfants seront traités en orphelins de père ou de mère. Ils toucheront donc la rente individuelle de 15 % avec maximum de 45 % pour l'ensemble.

Deuxième cas. — Un des adoptants est prédécédé autrement que par l'effet d'un accident du travail; l'autre adoptant décède des suites d'un tel accident : l'enfant ou les enfants adoptifs seront traités comme les orphelins de père et de mère. Ils toucheront donc la rente individuelle de 20 % avec maximum de 60 % pour l'ensemble.

Troisième cas. — Les deux adoptants décèdent tous deux par l'effet d'accidents du travail. Ce cas, très théorique, n'est pas expressément prévu, mais il est réglé par le droit commun : le ou les orphelins toucheront la rente de 15 % du chef du premier adoptant décédé et celle de 20 % du chef du second adoptant décédé, avec les maxima de 45 et 60 % pour l'ensemble.

- c) Cas des enfants adoptifs qui peuvent faire valoir des droits dans leur famille naturelle.

On envisage l'hypothèse d'enfants adoptifs qu'un accident du travail frappe dans leur famille naturelle, ou qui sont frappés dans leurs deux familles. Ces enfants peuvent

Die tekst vormt een vervolg op de twee leden van het huidig artikel 4, 2°, B.

Uw Commissie omschrijft als volgt de draagwijdte van de nieuwe leden :

1° Om van de wet te kunnen genieten, moet het kind aangenomen zijn vóór het ongeval. In het voorlaatste lid wordt nader bepaald dat de aannemingsakte vóór het ongeval moet opgemaakt zijn. De bekrachtiging en de overschrijving van de akte mogen daarna geschieden. Het spreekt echter vanzelf dat zij vereist zijn om zijn aanspraken te kunnen doen gelden.

2° Vervolgens worden in de voorgestelde tekst vier mogelijke gevallen behandeld en geregeld :

- a) de aanneming van het kind of de kinderen door één enkele persoon;
- b) de aanneming van het kind of de kinderen door twee personen;
- c) het geval van de aangenomen kinderen, die in hun natuurlijk gezin nog aanspraken kunnen doen gelden;
- d) het geval van de aangenomen kinderen, wier belangen samenvallen met die van de wettige of natuurlijke kinderen van hun pleegouders.

Toelichting :

- a) De aanneming van het kind of de kinderen door één enkele persoon.

Die persoon, pleegvader of pleegmoeder, sterft ten gevolge van een arbeidsongeval : het kind of de kinderen worden behandeld als volle wezen. Zij ontvangen dus de individuele rente van 20 %, met maximum van 60 % voor allen samen. Die oplossing is logisch, aangezien de kinderen hun enige steun hebben verloren.

- b) De aanneming van het kind of de kinderen door twee personen (noodzakelijk twee echtgenoten, cfr. Burgerlijk Wetboek, art. 345).

Eerste geval. — Een van de pleegouders sterft ten gevolge van een arbeidsongeval; de andere aannemende persoon is nog in leven : het kind of de kinderen worden behandeld als volle wezen. Zij ontvangen dus de individuele rente van 15 %, met maximum van 45 % voor allen samen.

Tweede geval. — Een der aannemende personen is overleden, echter niet ten gevolge van een arbeidsongeval; de andere sterft ten gevolge van dergelijk ongeval : het kind of de kinderen worden behandeld als volle wezen. Zij ontvangen derhalve de individuele rente van 20 %, met maximum van 60 % voor allen samen.

Derde geval. — De twee pleegouders sterven beiden ten gevolge van een arbeidsongeval. In dit vrij hypothetisch geval wordt niet uitdrukkelijk voorzien, maar het wordt bij het gemeen recht geregeld : de wees of wezen ontvangen de rente van 15 % wegens het overlijden van de eerste aannemende persoon, en de rente van 20 % wegens het overlijden van de tweede aannemende persoon, met maximum van 45 en 60 % voor allen samen.

- c) Het geval van de aangenomen kinderen die in hun natuurlijk gezin nog aanspraken kunnen doen gelden.

Het geldt hier aangenomen kinderen wier natuurlijk gezin, of wier beide gezinnen door een arbeidsongeval worden getroffen. Die kinderen kunnen in elk gezin het

bénéficier de la loi dans chaque famille, mais sans cumul. La loi leur accorde une option qu'ils peuvent même révoquer en cas de nouvel accident mortel survenu dans l'une ou l'autre famille. C'est l'intérêt de l'enfant qui décidera. Exemple : Un enfant a perdu des suites d'un accident du travail un de ses deux parents adoptifs : il touche la rente de 15 %. Son père naturel, qui était veuf, décède à son tour par l'effet d'un accident du travail : il pourra renoncer à la première rente pour recevoir une rente de 20 % du chef de son père naturel.

Ces hypothèses sont évidemment théoriques, mais il faut les rencontrer. La règle adoptée obéit au principe de l'égalité des droits de l'enfant adoptif dans ses deux familles. Mais n'entraîne-t-elle pas des anomalies ou des charges inéquitables pour les assureurs ? La réponse paraît négative. En effet, chaque assureur, à défaut de coexistence des familles naturelle et adoptive, devrait supporter toutes les conséquences du décès de l'auteur qu'il assure. Celui qui est tenu seul ou le premier, n'exécute que son obligation. Celui que l'interdiction du cumul libère, se trouve en sursis à l'égard de son obligation : il ne sera dès lors pas fondé à se plaindre qu'une option ultérieure de l'enfant le contraigne à exécuter celle-ci.

d) Cas de l'enfant adoptif en concours avec des enfants légitimes de ses parents adoptifs.

La rente de l'enfant adoptif ne pourra être, en ce cas, supérieure à celle des autres enfants. Exemple : Une personne adopte un enfant, puis elle se marie et a des enfants de son mariage. Si elle décède des suites d'un accident du travail, l'enfant adoptif aurait droit, en vertu de l'hypothèse réglée sous la lettre a, à une rente de 20 %, tandis que les enfants légitimes ou naturels reconnus n'auraient droit qu'à une rente de 15 %. Le texte décide, en ce cas, que la rente de l'enfant adoptif ne pourra être supérieure à 15 %.

Enfin, il y a lieu de préciser que les enfants adoptifs qui ont été reconnus ou légitimés conformément à l'article 349 du Code civil, postérieurement à l'adoption, bénéficieront de la loi en leur seconde qualité et non en qualité d'enfants adoptifs. Tel est l'objet du dernier alinéa.

Art. 2.

L'article 3 du texte proposé par M. Deruelles rend la loi rétroactivement applicable à tous les enfants adoptifs actuellement âgés de moins de 18 ans.

Des objections sont faites à ce sujet.

Les capitaux représentatifs des rentes sont, fait-on remarquer, liquidés définitivement conformément aux dispositions de l'article 12 des lois coordonnées : on ne peut pas revenir sur ce qui est acquis.

D'autre part, observe-t-on, la rétroactivité impose après coup un surcroît de charges aux assureurs libérés de toutes obligations sous le régime actuel.

A ces remarques il est répondu que la difficulté tirée de l'article 12 peut être résolue par une disposition transitoire.

voordeel van de wet genieten, echter zonder samenvoeging. Volgens de wet mogen ze vrij kiezen en zij mogen die keuze zelfs herroepen indien zich in één van beide gezinnen een nieuw ongeval met dodelijke afloop voordoet. Het belang van het kind geeft de doorslag. Voorbeeld : Een kind verliest ten gevolge van een arbeidsongeval één van zijn beide pleegouders; het ontvangt de rente van 15 %. Zijn natuurlijke vader, die weduwnaar is, sterft op zijn beurt ten gevolge van een arbeidsongeval : het kind kan dan van de eerste rente afzien, en een rente van 20 % ontvangen wegens het overlijden van zijn natuurlijke vader.

Die gevallen zijn natuurlijk louter theoretisch, maar er dient rekening mee gehouden te worden. In de aangenomen stelregel wordt het beginsel gehuldigd van de gelijkheid der rechten van het pleegkind in beide gezinnen. Maar vloeien daaruit geen anomalieën voort, of onbillijke lasten voor de verzekeraars ? Daarop kan blijkbaar ontkennend worden geantwoord. Inderdaad, indien het natuurlijke en het aannemende gezin niet samen bestonden, zou de verzekeraar bij het overlijden van de door hem verzekerde persoon alle gevolgen daarvan moeten dragen. Hij die alleen of als eerste de rente moet uitkeren, doet niets anders dan zijn verplichting nakomen. En degene, die door het cumulatie-verbod van de uitkering is vrijgesteld, is slechts voorlopig van zijn verplichting ontslagen : hij heeft dus geen reden tot klagen wanneer een latere keuze van het kind hem er toe dwingt, zijn verplichting na te komen.

d) Het geval van het aangenomen kind welks belangen samenvallen met die van de wettige of natuurlijke kinderen van zijn pleegouders.

De rente van het aangenomen kind mag in dit geval niet meer bedragen dan die van de andere kinderen. Voorbeeld : Iemand neemt een kind aan en huwt later; uit dit huwelijk worden kinderen geboren. Overlijdt die persoon ten gevolge van een arbeidsongeval, dan zou het aangenomen kind, op grond van de onder letter a behandelde onderstelling, recht hebben op een rente van 20 %, terwijl de wettige of erkende natuurlijke kinderen slechts op een rente van 15 % zouden recht hebben. Volgens de tekst mag de rente van het aangenomen kind in dat geval niet meer dan 15 % bedragen.

Ten slotte dient hier nog aan toegevoegd dat de aangenomen kinderen, die overeenkomstig artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek na hun aanneming zijn erkend of gewettigd, het voordeel van de wet niet in hun hoedanigheid van aangenomen kind, doch in hun tweede hoedanigheid zullen genieten. Dit is de strekking van het laatste lid.

Art. 2.

Artikel 3 van de door de heer Deruelles voorgestelde tekst verklaart de wet met terugwerkende kracht van toepassing op al de aangenomen kinderen, die thans minder dan 18 jaar zijn.

Hiertegen worden bezwaren aangevoerd.

De kapitalen, die de renten vertegenwoordigen, worden, zo merkt men op, overeenkomstig artikel 12 der samengeordende wetten definitief vereffend : men kan niet terugkomen op hetgeen verkregen is.

Voorts merkt men op dat de terugwerkende kracht aan de verzekeraars, die volgens het huidige regime vrij zijn van verdere verplichtingen, achteraf bijkomende lasten oplegt.

Daarop wordt geantwoord dat de moeilijkheid, die in artikel 12 zou besloten liggen, door een overgangsbepaling kan worden opgelost.

Pour ce qui concerne la charge rétroactive, on fait valoir que les cas d'application sont rares, et cette rareté justifie qu'on s'en préoccupe par souci d'équité. D'ailleurs les primes d'assurance sont établies sur base des salaires globaux de l'entreprise, sans tenir compte des charges de famille individuelles des travailleurs assurés. On peut, dès lors, admettre que la constitution actuelle de rentes au profit des nouveaux ayants droit, ne rompt pas l'équilibre entre la prime et la prestation. Un membre fait encore observer que la réforme aurait dû être réalisée à l'occasion de la loi du 10 juillet 1951, et qu'il s'agit de réparer un oubli.

La Commission se rallie à ces dernières considérations et accepte à l'unanimité la proposition de rétroactivité limitée comme il est dit ci-après :

En principe, la loi s'applique aux accidents survenus à partir de son entrée en vigueur.

Les enfants adoptifs de victimes d'accidents survenus avant l'entrée en vigueur de la loi, auront néanmoins droit à la rente, mais au plus tôt à partir du premier jour du mois qui suivra cette entrée en vigueur, et sur base du salaire maximum qui était d'application au jour de l'accident. On n'a pas voulu imposer aux assureurs la charge du passé, ni leur imposer, pour le calcul des rentes, des bases plus élevées que celles qui étaient en vigueur au jour de l'accident.

Le texte dit : « au plus tôt » à partir du premier jour du mois qui suivra l'entrée en vigueur, car si la victime d'un accident survenu avant l'entrée en vigueur, décède après celle-ci, la rente ne sera évidemment payable qu'à partir du décès.

En outre, les ayants droit devront justifier qu'ils réunissent les conditions fixées à l'article premier, notamment l'antériorité de l'acte d'adoption à l'accident.

Pour éviter d'anciennes controverses pour les cas éventuels antérieurs à la loi du 10 juillet 1951, il est ajouté que les rentes seront réversibles.

Art. 3.

Cet article reprend le texte de la seconde proposition examinée, celle de MM. Leburton et consorts (n° 415 de 1952-1953).

Les développements de la proposition de loi de notre honorable collègue M. Leburton exposent les difficultés et inégalités auxquelles aboutissent les distinctions établies par les arrêts de la Cour de cassation des 14 juillet 1952, 19 et 23 mars 1953, en matière de recours des organismes assureurs contre les tiers responsables.

L'assureur agréé pour le service de ses propres rentes, estime la Cour de cassation, n'aliène que les annuités de celles-ci; dès lors il ne peut réclamer aux tiers responsables que les annuités payées, et non le capital.

Par contre, l'assureur non agréé aliène définitivement et à fonds perdus le capital constitutif des rentes en mains d'un organisme agréé : il peut donc, lui, réclamer ce capital au tiers responsable.

Considérant les difficultés sans nombre qu'il rencontrera pour récupérer annuellement les annuités payées (frais administratifs, danger de prescription, insolvabilité du tiers), le premier assureur devra renoncer à l'avantage de l'agrément qui deviendra un privilège illusoire. Il constituera,

Wat de terugwerkende last betreft, voert men aan dat zich zelden gevallen voordoen waarin die regel moet worden toegepast, en op grond van die zeldzaamheid dient men er zich billijkheidshalve mede bezig te houden. De verzekeringspremies worden overigens vastgesteld op basis van de globale lonen van het bedrijf, zonder rekening te houden met de individuele gezinslasten der verzekerde arbeiders. Men mag dus aannemen dat het evenwicht tussen de premie en de uitkering niet wordt verbroken doordat thans renten ten bate van de nieuwe rechthebbenden worden gevestigd. Verder merkt een lid nog op, dat de hervorming had moeten plaats vinden ter gelegenheid van de wet van 10 Juli 1951 en dat dit verzuim thans moet worden goedge maakt.

De Commissie sluit zich bij deze overwegingen aan en neemt eenparig het voorstel aan betreffende de terugwerkende kracht — die echter, zoals hierna wordt uiteengezet, beperkt is.

In beginsel is de wet van toepassing op de ongevallen die zich van haar inwerkingtreding af hebben voorgedaan.

Echter hebben de aangenomen kinderen van slachtoffers van ongevallen, welke zich vóór de inwerkingtreding der wet hebben voorgedaan, recht op de rente, maar ten vroegste met ingang van de eerste dag der maand welke op die inwerkingtreding volgt en op basis van het maximumloon dat op de dag van het ongeval van toepassing was. Men heeft de verzekeraars de last van het verleden niet willen opleggen noch voor het berekenen van de renten, hogere basislonen dan degene die op de dag van het ongeval geldend waren.

De tekst zegt : « ten vroegste » vanaf de eerste dag der maand die op de inwerkingtreding volgt, want indien het slachtoffer van een ongeval, dat zich vóór haar inwerkingtreding voordoet, na die inwerkingtreding overlijdt, is de rente natuurlijk pas van het overlijden af betaalbaar.

Verder dienen de rechthebbenden te bewijzen dat zij aan de bij artikel 1 gestelde eisen voldoen, onder meer dat de akte van aanneming van vóór het ongeval dagtekent.

Ter vermindering van oude controversen in verband met eventuele gevallen van vóór de wet van 10 Juli 1951 wordt er aan toegevoegd dat de renten terugvallend zijn.

Art. 3.

Dit artikel neemt de tekst over van het tweede onderzocht voorstel, dat van de heren Leburton cs. (n° 415 van 1952-1953).

In de toelichting van het wetsvoorstel van onze collega, de heer Leburton, worden de moeilijkheden en de ongelijkheden uiteengezet, die het gevolg zijn van het onderscheid gemaakt door de arresten van het Hof van verbreking van 14 Juli 1952, 19 en 23 Maart 1953, in zake verhaal van de verzekeringsorganismen op aansprakelijke derden.

Het Hof van verbreking is van mening dat wanneer de verzekeraar erkend is voor de dienst van zijn eigen renten, hij alleen de annuïteiten van deze renten vervreemdt; derhalve, kan hij van de aansprakelijke derden alleen de uitbetaalde annuïteiten, en niet het kapitaal, terugvorderen.

De niet erkende verzekeraar, daarentegen, vervreemdt het rentevestigend kapitaal definitief en met afstand er van bij een erkend organisme; hij kan dus dit kapitaal van de aansprakelijke derde terugvorderen.

Gelet op de talloze moeilijkheden die hij ondervindt om de uitbetaalde annuïteiten ieder jaar terug te vorderen (bestuurskosten, gevaar voor verjaring, onvermogen van de derde), zal de eerste verzekeraar moeten afzien van het voordeel van de erkenning, dat aldus een denkbeeldig

comme le second, le capital en mains d'un des trois organismes agréés pour le service de toutes les rentes.

Quant à ces trois organismes, ils n'échapperont aux conséquences des arrêts précités qu'en s'échangeant leurs constitutions de rentes !

La proposition remédie à ces anomalies en permettant aux assureurs de réclamer au tiers responsable le capital constitutif de la rente, même si ce capital demeure entre leurs propres mains.

Des membres font observer que la distinction opérée par la Cour de cassation est juridiquement fondée, et qu'il convient d'éviter que l'assureur agréé pour le service de ses propres rentes ne vienne à réaliser, grâce au remboursement du capital par les tiers responsables, des bénéfices spéculatifs reposant sur la chance de voir disparaître le crédientier.

Cette objection, au terme d'un long échange de vues, n'est pas retenue par la Commission.

La Commission observe ce qui suit :

1° Il y a un débiteur du capital, qui est le tiers responsable. Il est anormal que le tiers débiteur d'un assureur non agréé doive décaisser le capital, alors que le débiteur d'un assureur agréé ne déboursa que des annuités. La loi est égale pour tous, elle ne doit pas donner lieu à des enrichissements soumis aux effets du hasard.

2° Le paiement du capital à l'assureur agréé ne constitue pas une source de bénéfices spéculatifs fondés sur les chances de disparition des crédientiers. Sans doute le capital remboursé demeure-t-il dans le patrimoine de l'assureur, encore que le plus souvent il soit en fait constitué par celui-ci en fonds autonome. Mais dans le chef de l'assureur, que le fonds des rentes soit constitué en avoir autonome ou qu'il ne le soit pas, il y a en fin de compte compensation des bons et des mauvais risques, en ce sens que le bénéfice théorique réalisé sur une opération de rente servira tôt ou tard à supporter la perte subie sur une autre. Il faut se rappeler que les tables de mortalité ne fournissent qu'une durée de vie moyenne, et qu'en conséquence les capitaux non dépensés au profit des crédientiers qui meurent tôt doivent servir à payer la rente de ceux qui meurent tard.

La Commission estime la proposition justifiée et adopte le principe à l'unanimité des voix moins une abstention.

Un examen attentif du texte proposé appelle cependant une mise au point.

A lire ce texte, on peut le comprendre comme donnant à l'assureur subrogé le droit d'obtenir « dans tous les cas », c'est-à-dire inconditionnellement, le remboursement du capital constitutif à charge du tiers responsable.

Or, il est de jurisprudence aujourd'hui bien fixée que l'assureur subrogé n'a pas de droits plus étendus que ceux qui appartiennent à la victime ou à ses ayants droit; il ne peut donc obtenir du tiers responsable le remboursement du capital constitutif que dans la mesure du dommage matériel dont la victime ou ses ayants droit peuvent obtenir réparation en droit commun.

En adoptant le texte tel qu'il est proposé, on risquerait de faire renaître — ce que les auteurs ne veulent certainement pas — la théorie du droit propre de l'assureur.

voorrecht wordt. Hij zal, evenals de tweede, het kapitaal vestigen in handen van een der drie organismen die erkend zijn voor de dienst van al de renten.

Deze drie organismen, van hun kant, zullen slechts aan de gevolgen van voormelde arresten ontkomen, door onderling hun renteverstichtingen uit te wisselen !

Het voorstel doet deze onregelmatigheden verdwijnen, door de verzekeraars in staat te stellen van de aansprakelijke derde, het renteverstichtend kapitaal te vorderen, zelfs indien dit kapitaal in hun eigen handen blijft.

Sommige leden merken op, dat het door het Hof van verbreking gemaakte onderscheid juridisch gegrond is, en dat moet worden voorkomen dat de verzekeraar, erkend voor de dienst van zijn eigen renten, dank zij de terugbetaling van het kapitaal door de aansprakelijke derden, speculatieve winsten maakt, die berusten op de kans de renteheffer te zien verdwijnen.

Na een uitvoerige gedachtenwisseling, wordt deze opwerping niet in aanmerking genomen door de Commissie.

De Commissie vestigt de aandacht op volgende punten :

1° Er is een schuldenaar, namelijk de aansprakelijke derde, die het kapitaal verschuldigd is. Het is abnormaal dat een derde, schuldenaar van een niet erkend verzekeraar, het kapitaal moet betalen, terwijl de schuldenaar van een erkend verzekeraar slechts de annuïteiten moet opbrengen. De wet is gelijk voor allen; zij mag geen aanleiding geven tot verrijking die het gevolg is van het toeval.

2° De uitbetaling van het kapitaal aan de erkende verzekeraar maakt geen bron van speculatieve winsten uit, die gesteund is op de kansen van verdwijning der rente-heffers. Weliswaar blijft het terugbetaalde kapitaal in het vermogen van de verzekeraar, alhoewel het meestal in feite door laatstgenoemde gevestigd wordt als een zelfstandig fonds. Maar in hoofde van de verzekeraar, om het even of het rentefonds al dan niet wordt gevestigd als een zelfstandig fonds, is er ten slotte een compensatie van de goede en de slechte risico's, in die zin dat de theoretische winst, die op een renteverrichting wordt geboekt, vroeg of laat zal dienen om het op een andere verrichting geleden verlies goed te maken. Men bedenke dat de tabellen der sterftecijfers slechts een gemiddelde levensduur aangeven en dat de kapitalen die niet worden aangewend ten voordele van vroeg overleden rente-heffers derhalve moeten dienen om de rente te betalen van diegenen die laat sterven.

De Commissie achtte het voorstel gewettigd en nam het beginsel, op één stem na, eenparig aan.

Bij aandachtig onderzoek van de voorgestelde tekst is het echter nodig een andere toelichting te geven.

Bij het lezen van de tekst zou kunnen worden verstaan dat aan de in plaats gestelde verzekeraar het recht gegeven wordt om « in alle gevallen », 't is te zeggen onvoorwaardelijk, de terugbetaling te bekomen van het vestigingskapitaal ten laste van de aansprakelijke derde.

Welnu, het behoort thans tot de gevestigde rechtspraak dat de in de plaats gestelde verzekeraar geen ruimere rechten bezit dan die waarover het slachtoffer of diens rechthebbenden beschikken; hij kan dus slechts van de aansprakelijke derde de terugbetaling van het vestigingskapitaal bekomen in verhouding van de materiële schade waarvoor het slachtoffer of diens rechthebbenden schade-loosstelling kunnen bekomen krachtens het gemeen recht.

Met de tekst aan te passen zoals voorgesteld wordt, zou men gevaar lopen de theorie van het eigen recht van de verzekeraar opnieuw ingang te doen vinden, hetgeen de auteurs voorzeker niet wensen.

Ce serait une erreur de croire que les mots « dans la mesure résultant des alinéas qui précèdent » écartent pareil danger. En effet, les alinéas sont trop nombreux et trop enchevêtrés pour que l'interprétation jurisprudentielle précitée, laborieusement déduite de la nature de l'action subrogatoire, puisse continuer à s'imposer sans nouvelles controverses, à l'encontre de l'interprétation nouvelle que permettrait l'introduction des mots « dans tous les cas ».

Soucieuse de ne pas dépasser les buts de la proposition et de ne pas rouvrir d'anciennes controverses, la Commission adopte un texte qui ne s'écarte pas des principes jurisprudentiels précappelés.

Le texte présente, en outre, l'avantage de marquer positivement l'égalité de tous les assureurs dans l'exercice de l'action subrogatoire.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
P. HUMBLET.

Le Président,
H. HEYMAN.

Het ware een dwaling te geloven dat de woorden « voor zover zulks voortvloeit uit de vorige leden » een dergelijk gevaar wegnemen. Deze leden zijn inderdaad te talrijk en te verward opdat de voormelde jurisprudentiële verklaring, met veel moeite afgeleid van de aard van de vordering tot indeplaatsstelling, zou kunnen stand houden, zonder nieuwe controversen tegenover de nieuwe interpretatie welke door het inlassen der woorden « in alle gevallen » mogelijk zou worden.

Gedreven door de bezorgdheid om de oogmerken van het voorstel niet voorbij te streven en geen aanleiding te geven tot oude controversen, neemt de Commissie een tekst aan die niet afwijkt van de voormelde jurisprudentiële beginselen.

Deze tekst biedt bovendien het voordeel, op concrete wijze, de gelijkheid te bevestigen van alle verzekeraars bij het uitoefenen van de vordering tot indeplaatsstelling.

Dit verslag werd eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
P. HUMBLET.

De Voorzitter,
H. HEYMAN.

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION.

PROJET DE LOI

complétant la loi sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.

Article premier.

L'article 4, 2°, B de la loi sur la réparation des dommages résultant du travail, est complété par les dispositions suivantes :

« Aux enfants adoptés avant l'accident :

» a) par une seule personne, une rente viagère temporaire jusqu'à 18 ans, égale pour chaque enfant à 20 % du salaire annuel de l'adoptant, sans que l'ensemble puisse dépasser 60 % du dit salaire;

» b) par deux personnes, une rente viagère temporaire jusqu'à 18 ans, égale pour chaque enfant à 15 % du salaire annuel de l'adoptant, si l'un des adoptants survit à l'autre, et à 20 % du salaire annuel de l'adoptant, si l'autre adoptant est prédécédé, sans que l'ensemble puisse dépasser respectivement 45 % ou 60 % du dit salaire.

» L'enfant adoptif qui, conformément aux dispositions de l'article 348 du Code civil, peut faire valoir des droits dans sa famille naturelle et dans sa famille adoptive, ne peut pas cumuler les droits auxquels il pourrait prétendre dans chacune des familles. A cet effet, il peut opter entre la rente due par suite de l'accident dont sont victimes son père ou sa mère et la rente due par suite de l'accident dont sont victimes le ou les adoptants. L'option n'est pas irrévocable et l'enfant adoptif peut, dans la suite, revenir sur son choix si un nouvel accident mortel survient dans sa famille naturelle ou adoptive.

» En cas de concours des enfants adoptifs avec des

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

WETSONTWERP

tot aanvulling van de wet op de vergoeding der schade, voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

Eerste artikel.

Artikel 4, 2°, B, van de wet op de vergoeding der schade, voortvloeiende uit arbeidsongevallen, wordt aangevuld met de volgende bepalingen :

« Aan de kinderen die vóór het ongeval werden aangenomen :

» a) door één persoon, een tijdelijke lijfrente tot de leeftijd van 18 jaar, voor ieder kind gelijk aan 20 % van het jaarloon van de aannemende persoon, zonder dat de gezamenlijke renten 60 % van dit loon mogen overschrijden;

» b) door twee personen, een tijdelijke lijfrente tot de leeftijd van 18 jaar, voor ieder kind gelijk aan 15 % van het jaarloon van de aannemende persoon als één der pleegouders de andere overleeft, en aan 20 % van het jaarloon van de aannemende persoon als de andere aannemende vóór hem overleden is, zonder dat de gezamenlijke renten respectievelijk 45 % of 60 % van dit loon mogen te boven gaan.

» De aangenomen kinderen die, overeenkomstig de bepalingen van artikel 348 van het Burgerlijk Wetboek, rechten kunnen doen gelden in hun natuurlijk gezin en in hun aangenomen gezin, mogen de rechten, waarop zij in elk der gezinnen aanspraak kunnen maken, niet samenvoegen. Te dien einde mogen zij kiezen tussen de rente, verschuldigd ingevolge het ongeval waarvan hun vader of moeder het slachtoffer zijn, en de rente verschuldigd wegens het ongeval waarvan de aannemende persoon of personen het slachtoffer zijn. De keuze is niet onherroepelijk, en het aangenomen kind mag achteraf op zijn keuze terugkomen, wanneer zich in zijn natuurlijk of aangenomen gezin een nieuw ongeval met dodelijke afloop voordoet.

» Ingeval de belangen van de aangenomen kinderen

enfants légitimes ou avec des enfants naturels reconnus ou non reconnus, les enfants adoptifs ne peuvent recevoir une rente viagère temporaire supérieure à celle qui est allouée à ces autres enfants.

» Peuvent bénéficier des dispositions qui précèdent relatives aux enfants adoptifs, les enfants qui font l'objet d'un acte d'adoption avant l'accident, à condition que cet acte, même après l'accident, soit homologué et transcrit conformément aux dispositions des articles 355 à 359 du Code civil. »

Les enfants adoptifs qui ont été reconnus ou légitimés conformément à l'article 349 du Code civil, postérieurement à l'adoption, ne bénéficieront plus des dispositions de l'alinéa premier du B du présent article, à titre d'enfants adoptifs, mais bien à titre d'enfants reconnus ou légitimés.

Art. 2.

L'article précédent est applicable aux accidents survenus à partir de l'entrée en vigueur de la présente loi.

Les enfants adoptifs de victimes d'accidents du travail survenus avant l'entrée en vigueur de la loi auront néanmoins droit, au plus tôt à partir du premier jour du mois qui suivra cette entrée en vigueur, et jusqu'à l'âge de 18 ans, à la rente à laquelle ils peuvent prétendre en vertu de l'article premier.

Le salaire maximum qui servira de base à cette rente en application de l'article 6, alinéa 6, de la loi sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail, sera celui qui était d'application au jour de l'accident. Les rentes constituées seront réversibles ainsi qu'il est prévu à l'article 4, alinéa 5, de la loi du 10 juillet 1951.

La constitution du capital représentatif des rentes devra être effectuée conformément aux prescriptions de l'article 12 de la loi sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.

Art. 3.

Il est ajouté à l'article 19 de la loi précitée, le texte ci-après :

« L'assureur subrogé qui a constitué le capital représentatif de la rente à un établissement agréé ou qui, agréé pour le service de ses propres rentes, conserve le capital en ses propres mains, peut réclamer le remboursement de ce capital au tiers responsable dans la mesure du droit qu'il possède contre lui. »

samenvallen met die van wettige of al dan niet erkende natuurlijke kinderen, mag de tijdelijke lijfrente van de aangenomen kinderen niet hoger zijn dan die welke aan de andere kinderen wordt toegekend.

» De voorgaande bepalingen in verband met de aangenomen kinderen zijn eveneens toepasselijk op de kinderen, voor wie vóór het ongeval een aannemingsakte werd opge maakt, op voorwaarde dat die akte, zelfs na het ongeval, wordt bekrachtigd en overgeschreven overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 355 tot 359 van het Burgerlijk Wetboek. »

De aangenomen kinderen die overeenkomstig artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek erkend of gewettigd werden na de aanneming, zullen niet meer als aangenomen kinderen vallen onder de bepalingen van het eerste lid van B van dit artikel, maar als erkende of gewettigde kinderen.

Art. 2.

Het voorgaand artikel is van toepassing op de ongevallen, die zich voordoen na de inwerkingtreding van deze wet.

De aangenomen kinderen van slachtoffers van arbeidsongevallen die zich vóór de inwerkingtreding van de wet hebben voorgedaan, hebben niettemin, ten vroegste van de eerste dag der maand die volgt op die inwerkingtreding en tot de leeftijd van 18 jaar, recht op de rente, waarop zij krachtens het eerste artikel aanspraak kunnen maken.

Het maximumloon, dat op grond van artikel 6, 6° lid, van de wet op de vergoeding der schade voortvloeiend uit arbeidsongevallen in aanmerking komt voor de berekening van bedoelde rente, is het loon dat gold op de dag van het ongeval. De gevestigde renten zijn terugvallend, zoals bepaald in artikel 4, lid 5, der wet van 10 Juli 1951.

De vestiging van het kapitaal, dat de renten vertegenwoordigt, moet geschieden overeenkomstig de voorschriften van artikel 12 van de wet op de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

Art. 3.

Aan artikel 19 van voormelde wet wordt volgende tekst toegevoegd :

« De in de plaats gestelde verzekeraar die het rente-vertegenwoordigend kapitaal heeft gevestigd bij een organisme, of die het kapitaal in eigen handen behoudt zo hij voor de dienst van zijn eigen renten erkend is, kan vanwege de aansprakelijke derde de terugbetaling van dit kapitaal eisen in verhouding van het recht dat hij tegen hem kan doen gelden. »